

Niektoré dôležité zmeny v podnikaní od júla 2019

Podnikateľské prostredie v SR je plné častých legislatívnych zmien a zaregistrovať ich všetky a pripraviť sa na ne môže byť občas časovo náročné. Za ich nedodržanie však môžu hroziť vysoké pokuty, preto upriamime vašu pozornosť aspoň na niektoré, ktoré vstúpili v platnosť od júla 2019.

Nové podmienky pre pokuty za eKasu

Jednou z najvýznamnejších zmien v poslednom období je prechod na eKasu a povinnosť požiadať o pridelenie kódu pokladnice eKasa. Národná rada SR schválila novelu, na základe ktorej mali dotknuté subjekty povinnosť od 1. 7. 2019 pripojiť pokladnicu na portál finančnej správy. Tento termín zostáva zachovaný, no z dôvodu viacerých aplikačných problémov (nedostatok pokladníc na trhu, problém napojenia pokladníc na účtovné programy, problémy s certifikáciou dodávateľov) parlament upravil podmienky pre oblasť kontroly s tým, že pokuty za nezavedenie eKasy po 1. júli 2019 sa nebudú podnikateľom ukladať do konca tohto kalendárneho roka, respektíve uložené pokuty sa zrušia, ak podnikateľ do účinnosti

schválenej novely požiadal o pridelenie kódu pokladnice eKasa klient. Povinnosť evidovať tržby v pokladniciach sa nemení, rovnako sa nemení ani povinnosť podnikateľa požiadať finančnú správu o pridelenie kódu pokladnice eKasa. V platnosti zostáva aj ustanovenie, že k tomuto dátumu sa zrušia daňové kódy súčasných elektronických registračných pokladníc (ERP). Podnikatelia, ktorí doteraz evidovali tržby v ERP a nedisponujú eKasou, musia po 1. júli 2019 používať doterajšiu pokladnicu (ERP) aj so zrušeným daňovým kódom pokladnice. Certifikované riešenie eKasy si majú čas zaobstaráť do konca roka 2019. Uvedené však platí len za podmienky, že do účinnosti tejto schválenej novely zákona požiadali o pridelenie kódu eKasy. V čase od 1. júla 2019 do 31. decembra 2019 platí

prechodné obdobie na nepokutovanie podnikateľov finančnou správou za nepoužívanie eKasy. Pokutovať však bude finančná správa tých podnikateľov, ktorí od 1. júla 2019 nebudú používať eKasu a do dňa účinnosti tejto schválenej novely zákona nepožiadali finančnú správu o pridelenie kódu eKasa. V súčasnosti eviduje finančná správa vyše 196 000 pokladníc aktívnych v systéme eKasa (registrátor prideliť kód eKasa). Je to 82 % zo všetkých v súčasnosti používaných pokladníc (240 000).

Zvýšenie sumy životného minima

Ďalšou zmenou, ktorá sa dotkne aj podnikateľov, je zvýšenie sumy životného minima, ktoré sa od začiatku júla tohto roka zvýšilo o 2,5 %, teda o 5,13 eura na (pokračovanie na str. 3)

V čísle:

- ✓ Tretí ročník miniTrnavy (str. 2)
- ✓ Suma stravného sa zvýšila (str. 3)
- ✓ Zo slovenských polí až na váš tanier AGROKOMPLEX 2019 (str. 5)

350 klamstiev mesačne!?

Medzi mnohými svetovými politikmi sa už dnes otvorene hovorí, že prezident USA Donald Trump má zvláštny a svojský prístup k rokovaniam a vyhláseniam. Je totiž podľa mnohých schopný povedať hocikedy hocičo, bez ohľadu na reálne okolnosti. Táto jeho politická taktika je založená na prvotných negatívnych a zastrešovacích vyjadreniach. Potom postupne vo vyjadreniach polaruje, a tak sa to nakoniec javí ako ústupok...

Horšie však je, že podľa svetového denníka Washington Post americký prezident Donald Trump od svojej inaugurácie, ktorá sa uskutočnila v januári 2017, povedal alebo vyslovil už vyše 10 000 klamstiev, lží a nepravd! Určite sa mnohé viackrát opakujú, no v každom prípade, zdokumentovať takúto štatistiku nie je jednoduché. Poďme však na to tematicky. Doteraz to máme 29 mesiacov, takže mesačne to vychádza cca na 350 klamstiev a nepravd. Na prezidenta najväčšej a najsilnejšej svetovej veľmoci (aspoň on to tvrdí), je to slušný výkon.

Aj naša malá krajina v strede Európy má veľa rôznych politikov. Nechcem ich deliť na koalíčných, opozičných, dobrých či zlých, ale tiež sa nájdú medzi nimi takí, ktorí s vyslovením nepravd, polopravd a klamstiev nemajú problémy. Pravdepodobne to už dnes patrí k politike a čo je už oveľa horšie, ohľupovaniu voličov. Ale ešte je to u nás asi stále v „norme“. Na Donalda Trumpa nikto z nich nemá (aspoň čo sa týka priemerného počtu klamstiev mesačne). Alebo sa mýlim?

Viktor Kubal

Čože je to päťdesiatka...

Toto je názov pesničky, ktorú pred mnohými desiatkami rokov naspieval s orchestrom legendárny a nezabudnuteľný František Krištof Veselý. Prečo to spomínam? Pretože sa tento názov pesničky hodí presne pre nášho predsedu SLOVENSKEJ ŽIVNOSTENSKEJ KOMORY Oldřicha Holíša, ktorý práve tento mesiac oslávil toto krásne okrúhle jubileum. A oslávil ho veľkolepo, aj gratulantov bolo neúrekom...

Aj redakčná rada a naša redakcia sa touto cestou pripájajú k blahoželaniam a želajú mu veľa šťastia nielen v osobnom, ale aj v pracovnom živote...

(na fotke – Oldřich Holíš s rodinou)
Viktor Kubal

Pred tromi rokmi vzniklo v Trnave prvé mesto detí na Slovensku. Unikátny projekt trnavskej samosprávy priniesol niečo, čo tu ešte nebolo – **minimesto, ktorého občanmi sú výhradne deti.** Samy si ho spravujú, pracujú tu a zabávajú sa, spoločne ovplyvňujú dianie v ňom. Rodičia sem môžu iba nakuknúť a ostatní dospeláci sú tu vlastne len pre istotu, aby dozerali na bezpečný priebeh hry a občas poradili.

Práve takto to vyzeralo v miniTrnave aj tohto roku. **Deti vo veku od 8 do 15 rokov** opäť zaplnili priestory Mestského zimného štadióna, v ktorých mesto detí vyrástlo a od 8. do 26. júla 2019 bolo v prevádzke.

V meste detí opäť nechýbali **radnica, mestský úrad** či **univerzita**, kde sa miniTrnavčania vzdelávali, **úrad práce** s pestrú ponukou zamestnaní ani **banka**, kde si pracovití miniobčania mohli vyzdvihnúť zarobenu odmenu v miniTrnavskej mene trnky (miniTRNavské KorunY).

Tretí ročník miniTrnavy

Okrem toho ste tu našli **kvetinárstvo, market, remeselné a kreatívne dielne, zábavný park a mnoho iných inštitúcií a zariadení**, vďaka ktorým tu bolo stále čo robiť. Koho práca unavila, ten si oddýchol v kine či pri hrách. MiniTrnava mala aj vlastných **smetiakov, údržbárov a taxikárov**, takže s nudou sa tu naozaj nikto nestretol.

Podujatie sa pôvodne malo konať každé dva roky, deti si ho však okamžite zamilovali a tak

sa Mesto Trnava rozhodlo organizovať ho **každoročne**. Pochvalovali si ho aj rodičia – na celé tri týždne počas letných prázdnin mali totiž **výborný program pre svoje deti, navyše zadarmo a bez potreby vopred sa prihlasovať**. O tom, že tento projekt má zmysel, svedčí aj **priemerná denná účasť, čo bolo vyše tristo detí**, a tak celkovo podujatie navštívilo vyše 4 500 ľudí.

Krátke správy

• **Sociálni partneri sa nedohodli** na výške minimálnej mzdy na budúci rok. Odborári trvajú na tom, aby vzrástla od budúceho roka na 635 eur zo súčasných 520 eur. Chcu však pokračovať v rokovaniach o nastavení mechanizmu, na základe ktorého by sa minimálna mzda zvyšovala. Zástupcovia zamestnávateľov presadzujú výšku 552 eur. S návrhom novej výšky minimálnej mzdy bude musieť prísť ministerstvo práce, ktorému sociálni partneri odošlú svoje návrhy. Rezort následne predloží svoj vlastný návrh na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady do 31. júla. Ak sa ani do konca augusta na rokovani tripartity nedohodne úprava sumy mesačnej minimálnej mzdy navrhneteji ministerstvom, rezort práce predloží do 30. septembra na rokovanie HSR návrh nariadenia vlády, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy a následne návrh nariadenia predloží na rokovanie vlády.

• **Inflácia na Slovensku v júni spomalila na 2,6 percenta**, informoval Štatistický úrad. Spotrebiteľské ceny v júni spomalili tempo medziročného rastu na 2,6 percenta z 2,7 percenta v máji. V júni oproti vlaňajšku stúpili ceny vo všetkých sledovaných sektoroch s výnimkou dopravy, a to aj s ohľadom na zlacnenie pohonných hmôt. Najviac, o 4,1 percenta, vzrástli ceny v kategórii bývanie a energie. Potravinová a nealkoholické nápoje zdraželi o 3,9 percenta. Práve potraviny a energie majú značný podiel na spotrebnom koši pre výpočet inflácie. Slovenská centrálna banka aj ministerstvo financií vo svojich posledných prognózach odhadli tohtoročnú infláciu zostavenú podľa národnej metodiky na 2,5 percenta. To by znamenalo, že ceny tovarov a služieb porastú rovnakým tempom ako vlani.

PONUKA PLOCHY NA INZERCIU

Redakcia Živnostenských novín ponúka všetkým živnostníkom a podnikateľom propagáciu a inzerciu na našich stránkach – a to nasledovne:

1. **Textovú inzerciu:** Za čistý text do 3 riadkov (word, 12 bodové písmo) – 20 EUR.

2. **Obrazovú inzerciu:** Formát A4 – na výšku – 300 EUR, formát A5 – na šírku – 150 EUR, formát A6 – na výšku – 75 EUR. Obrazovú inzerciu treba dodať do redakcie hotovú vo formáte PDF, CMYK, 300 DPI.

3. **Členovia SŽK majú automaticky 20-percentnú zľavu pri obidvoch druhoch inzercie!**

4. Redakcia si vyhradzuje právo zasahovať do textovej, či obrazovej inzercie – po dohode so zadávateľom inzercie. SŽK nie je platcom DPH.

Niektoré dôležité zmeny v podnikaní od júla 2019

(dokončenie zo str. 1)

210,20 eura mesačne. Suma životného minima má vplyv na ďalšie veličiny, ako napr. na daňový bonus na dieťa, nezdaniteľnú časť základu dane, základ dane z príjmov alebo na základnú nepostihnuteľnú sumu pri zrážkach exekúcie.

Zvýšenie odvodov SZČO do Sociálnej poisťovne

Každý rok v júli sa väčšina živnostníkov mení výška odvodov do Sociálnej poisťovne. Vyše 170 tisíc SZČO dostane do 22. júla oznámenie o výške ich povinných odvodov pre nasledujúce obdobie. Minimálne mesačné odvody budú vo výške 158,11 eur a maximálne na úrovni 2 213,75 eur. Sociálna poisťovňa upozorňuje, že od 1. júla nedochádza k žiad-

nemu paušálnemu zvyšovaniu odvodov a dôrazne upozorňuje, že výška odvodov pre živnostníkov a ostatné SZČO závisí od toho, aký mesačný vymeriavací základ dosiahli (pri jeho aktuálnom výpočte sa vychádza z daňových priznaní za rok 2018, ak boli podané v riadnom termíne, čiže k 31. 3. 2019). Ak ich príjem za rok 2018 bol rovný alebo nižší ako 5 724 eur, povinné poistenie im od 1. júla 2019 zanikne.

Mierne zvýšenie minimálnej výšky mesačných odvodov (o 7 eur) a maximálnej výšky mesačných odvodov (o 97 eur) súvisí so zmenou minimálneho mesačného vymeriavacieho základu (477 eur) a maximálneho mesačného vymeriavacieho základu (6 678 eur), ktorý však platí už od 1. januára 2019.

Minimálna mzda a zastropovanie dôchodkového veku budú ústavnými právami

NR SR prijala ústavný zákon, na základe ktorého sa do Ústavy SR začlenilo právo zamestnanca na minimálnu mzdu. Tá je stanovená osobitným predpisom a pre rok 2019 je to suma 520 eur. Súčasťou Ústavy SR bude od 1. 7. 2019 aj zastropovanie dôchodkového veku. Vek potrebný na vznik nároku na starobný dôchodok nesmie presiahnuť 64 rokov. U žien sa táto hranica dôchodkového veku znižuje v závislosti od počtu vychovaných detí. Pri jednom dieťati sa dôchodkový vek ženy znižuje o šesť mesiacov (na 63,5 rokov), pri dvoch vychovaných deťoch o 12 mesiacov (na 63 rokov) a pri troch vychovaných deťoch sa znižuje o 18 mesiacov (na 62,5 rokov).

Žiadosť vo veci dvojitého zdanenia

Dvojité zdaňovanie prináša pre mnohých podnikateľov veľké ťažkosti. NR SR za účelom minimalizácie problémov súvisiacich s dvojitým zdaňovaním prijala zákon o pravidlách riešenia sporov v otázkach zdaňovania týkajúcich sa zdanenia medzi SR a tretími štátmi (štátmi EÚ alebo štátmi, s ktorými má uzatvorenú zmluvu o zamedzení dvojitého zdaňovania) (zákon č. 11/2019 Z. z.).

Uvedený zákon upravuje postup pri riešení dvojitého zdanenia. Podnikateľ, ktorého sa týka problém dvojitého zdanenia, má možnosť obrátiť sa na Ministerstvo financií SR so žiadosťou o začatie konania o zamedzení dvojitého zdanenia. Ministerstvo financií v súčinnosti s tretím štátom následne vyrieši danú spornú otázku, o čom vyrozumie podnikateľa. Žiadosť o začatie konania však musí podnikateľ doručiť aj orgánu tretieho štátu. Ministerstvo financií SR by malo v zmysle zákona vyriešiť spornú otázku v lehote dvoch rokov.

Podľa § 4 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov patrí zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu okrem iných náhrad aj nárok na stravné. Výška nároku na stravné sa odvíja od dĺžky trvania pracovnej cesty v daný deň a počtu kalendárnych dní pracovnej cesty. Okrem zamestnanca má naň na tuzemskej pracovnej ceste nárok aj živnostník.

S účinnosťou od 1. 7. 2019 začalo platiť nové Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 176/2019 Z. z. o sumách stravného, na základe ktorého sa zamestnancom zvýši príspevok na stravu o 17 centov.

Podľa toho, ako dlho trvá pracovná cesta v daný kalendárny deň, rozlišujeme tri časové pásma a nároky na stravné sú nasledovne:

- **5 až 12 hodín:** nárok na stravné od 1. 7. 2019 je vo výške 5,10 € (do 30. 6. 2019 4,80 €),

- **nad 12 hodín až 18 hodín:** nárok na stravné od 1. 7. 2019 vo výške 7,60 € (do 30. 6. 2019 7,10 €),

- **nad 18 hodín:** nárok na stravné od 1. 7. 2019 vo výške 11,60 € (do 30. 6. 2019: 10,90 €).

To znamená, že nárok na stravné sa pri prvom časovom pásme 5 až 12 hodín zvýšil o 30 centov, pri druhom časovom

Suma stravného sa zvýšila

pásme nad 12 hodín až 18 hodín o 50 centov a pri treťom časovom pásme až o 70 centov.

Dôležitou zmenou je však zmena výšky stravného pre prvé časové pásmo, a to z 4,80 € na 5,10 €, pretože táto suma ovplyvňuje napr. minimálnu cenu gastrolístka či maximálny daňový výdavok na stravu pre zamestnancov u zamestnávateľa.

Ako vplyva zmena stravného na stravné a gastrolístky pre zamestnancov od júla 2019?

Každý zamestnávateľ je podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) povinný zabezpečiť svojim zamestnancom stravovanie, a to v prípade, ak na svojom pracovisku odpracovali viac ako štyri hodiny.

So zabezpečením jedla súvisí aj povinnosť zamestnávateľa, prispievať na stravovanie zamestnancom, a to vo výške najmenej 55 % z ceny jedla, najviac však do sumy 55 % sumy stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín podľa osobitného predpisu (táto suma bude u zamestnávateľa daňovým výdavkom).

Zamestnávateľ si môže od 1. 7. 2019 zahrnúť do daňových výdavkov stravné maximálne vo výške 55 % zo sumy stravného pre prvé časové pásmo, t. j. zo sumy 5,10 € = 2,81 €. Príspevok na stravovanie pritom zamestnávateľ poskytne zamestnancom, ak sa rozhodne, že im stravu zabezpečí prostredníctvom vlastného stravovacieho zariadenia, prípadne stravovacieho za-

riadenia iného zamestnávateľa.

Ak sa zamestnávateľ rozhodne zabezpečiť jedlo zamestnancom prostredníctvom inej právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie sprostredkovať stravovacie služby, zamestnávateľ poskytne svojim zamestnancom tzv. gastrolístky (stravovacie poukážky).

Hodnota gastrolístka pritom musí predstavovať najmenej 75 % sumy stravného poskytovaného pri pracovnej ceste v trvaní 5 až 12 hodín.

Od 1. 7. 2019 sa zvýši **minimálna hodnota gastrolístka na 3,83 € (75 % z 5,10 €)**.

Zmena stravného na stravné a gastrolístky pre živnostníkov a iné SZČO

V prípade, ak živnostník alebo iná SZČO nie je zamestnancom a nie je na pracovnej ceste, má nárok podľa zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov na stravné, a to za každý odpracovaný deň, najviac v rozsahu a výške ustanovenej na kalendárny deň pre prvé časové pásmo, t. j. 5 až 12 hodín = **najviac 5,10 €, s účinnosťou od 1. 7. 2019 (do 30. 6. 2019 najviac 4,80 €)**.

Živnostník alebo iná SZČO si môže uplatniť výdavky na obed, či nákup gastrolístkov do daňových výdavkov v maximálnej sume 5,10 €/deň.

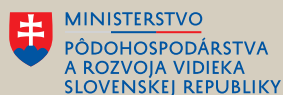
AGROKOMPLEX

46. medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava
46th international agricultural and food fair

XIV. NÁRODNÁ VÝSTAVA HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT

14th national exhibition of farm animals

22. - 25. 8. 2019 NITRA

Zo slovenských polí až na váš tanier

Hlavnú tému výstavy „**Zo slovenských polí až na váš tanier**“ zvýrazní program zameraný na výrobu zdravých potravín zo slovenských chovov a tiež na pestovanie geneticky nemodifikovaných rastlín pre výrobu výnimočných potravín.

Pre odbornú verejnosť sú pripravené **diskusné okrúhle stoly** zamerané na témy: „*Strategický plán slovenského poľnohospodárstva na roky 2021 – 2027*“, „*Dvojité kvality potravín*“, téma chýbajúcej infraštruktúry v živočíšnej výrobe a oblasť podpory poľnohospodárstva z európskych zdrojov.

Súčastou programu na veľkých ukázkových políčkach budú „**Prvé majstrovstvá Slovenska v obsluhu teleskopických nakladačov**“ a tiež dynamické poľné ukážky naj-

AGROKOMPLEX 2019

Výstava AGROKOMPLEX je jedinečné predstavenie poľnohospodárstva a potravinárstva na jednom mieste a koná sa už po 46. krát na nitrianskom Národnom výstavisku v dňoch 22. až 25. augusta 2019.

modernějších poľnohospodárskych strojov a liniek. Na malých výstavných políčkach bude mať **výstavnú premiéru systém Agrokruh – jedinečný poľný robot**, ktorý okopáva, zalieva a sadiť poľnohospodárske plodiny.

Nádherne jedince tradičných hospodárskych zvierat predvedú špeciálne chovateľské zväzy, ktoré v rámci **Národnej výstavy hospodárskych zvierat** ponúknu i odborné poradenstvo. Pastvou pre oči sú vystúpenia Národného žrebčína Topolčianky, westernové vystúpenia či fur-

manské preteky v ťažkom ťahu. **Gazdovský dvor u výskumníkov** ponúkne expozíciu malých hospodárskych zvierat vrátane mládat, súťaže a kvízy, ktoré sú veľkým lákadlom pre dovšetkým pre deti.

O kvalitách slovenskej produkcie vás v pavilóne M1 na vlastné oči presvedčí viac ako 100 vystavovateľov - držiteľia ocenenia **Značka kvality SK**, slovenskí farmári i výstava tradičných slovenských produktov **COOP EXPO**. Ťahákom výstavy je aj tento rok jedinečný interaktívny pavilón F s témou „**Spoločne rozvíjame**

vidiek“ prezentujúci rôzne oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva hravou a predivšetrným pre deti zaujímavou formou. Po minuloročnom úspechu sa opäť v pavilóne M4 na Festivale národných špeciálit predstavia výrobcovia kvalitných slovenských potravín, pavilón B bude patriť ekologicky zameraným výstavám **Ekofestival** a **Enviro**. Medzi novinkami na výstave nechýbajú ani producenti zdravých potravín, **nová oddychovo-športová zóna** či **pavilón C plný atrakcií pre deti**.

Nenechajte si ujsť toto jedinečné podujatie a prídte v dňoch 22. až 25. augusta 2019 na výstavisko do Nitry. Teší sa na vás **viac ako 650 vystavovateľov na ploche vyše 60 000 m²** s ponukou a ochutnávkami svojich výrobkov.

Tradícia vzdelávania živnostníkov

5. časť

Významné miesto v štruktúre stredného školstva mali odborné školy, ktoré pripravovali kvalifikovaných pracovníkov pre výrobnú sféru. Aj pri tomto type vzdelávacích inštitúcií boli evidentné podstatné rozdiely v Čechách a na Slovensku, determinované hospodárskou úrovňou oboch krajín. Rozvinutá priemyselná výroba v Čechách a na Morave mala tradíciu odborného školstva, ktoré dosahovalo vysokú kvalitu. Nízka úroveň rozvoja priemyslu a ekonomiky bývalého Uhorska, ako aj maďarizačný tlak spôsobili nerozvinutosť tohto typu vzdelávacích inštitúcií na Slovensku. Napriek podstatným zmenám v oblasti slovenského odborného školstva v medzivojnovnej Československej republike jeho kvantita, ale predovšetkým kvalita zaostávala za českými odbornými školami. Odborné školy vychovávali špecialistov, úradníkov, technikov, majstrov a kvalifikovaných remeselníkov, bez ktorých nebol možný ďalší vývoj hospodárskej výroby. Štruktúru odborných škôl na Slovensku po roku 1918 tvorili hospodárske, obchodné, priemyselné, odborné školy pre jednotlivé odvetia priemyslu, odborné školy pre ženské povolania a učňovské školy.

Štátna obchodná akadémia v Banskej Bystrici

Odborná kovorobná škola v Banskej Bystrici

Významné bolo zriadenie učňovských škôl napr. v Bratislave

Obchodné školy

V Československej republike bola realizovaná unifikácia obchodného školstva na základe zákona č. 73/1922 Zb. z. a n. V súlade s legislatívnou normou vznikol jednotný typ štvortriednej obchodnej akadémie, dvojročnej obchodnej školy, jednoročných obchodných kurzov, jednoročných abiturientskych kurzov a dvojročných kupeckých pokračovacích škôl. Najnižším typom obchodných škôl boli odborné školy obchodné, ktorých úlohou bolo dopĺňať praktický výcvik učňov v obchodnej činnosti teoretickými vedomosťami tak, aby v danej oblasti dosiahli ucelené vzdelanie a výučný list.

73.

Zákon ze dne 15. února 1922,

jímž se upravuje vyučování v naukách obchodních, v moderních jazycích, v krasopise, v těsnopise a ve psaní na stroji.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA I.

O obchodních učilištích.

Ďalším typom obchodných škôl boli verejné jednoročné obchodné kurzy pre výcvik pomocného kancelárskeho personálu v obchode. Dvojročné obchodné školy pripravovali žiakov na samostatné vedenie obchodných živností. Štvorročné obchodné akadémie sa končili maturitou, ktorá absolventa po jednoročnej praxi oprávňovala k samostatnému vedeniu živnosti, ale tiež k štúdiu na vysokej škole obchodnej, resp. po doplňovacej maturite na právnickej fakulte.

V obchodnom školstve bolo pravidlom, že sa k obchodnej akadémii či obchodnej škole pripájali školy nižšieho typu, takže obchodná škola tvorila komplex niekoľkých škôl alebo kurzov.

§ 3.

Veřejná obchodní učiliště jsou ta, která jsou vydržována

- a) státem,
- b) veřejnoprávními korporacemi.

§ 4.

Veřejná obchodní učiliště jsou: obchodní akademie, veřejná škola obchodní a veřejný jednoroční obchodní kurs.

Obchodní akademie jest učiliště čtyřleté, vybudované zásadně na nižší střední škole, veřejná obchodní škola jest učiliště dvouleté, po případě s připojeným ročníkem přípravným, a veřejný jednoroční obchodní kurs jest samostatné jednoroční obchodní učiliště.

Na obchodných akadémiách (vyšších hospodárskych školách) bol spoločný základ v 1. a 2. ročníku a v 3. a 4. ročníku nastalo delenie na tieto vetvy: a) vetva podniková – pre činnosť v priemysle, obchode a peňažníctve, b) vetva správna – pre činnosť vo verejnej správe, c) vetva pre zahraničný obchod – pre činnosť v zahraničnom obchode, d) vetva špedičná – pre činnosť v odbore špedície.

Priemyselné školy

Spolu s odbornými školami pre jednotlivé odvetvia priemyslu poskytovali teoretické a praktické technické vzdelanie. Priemyselné školy predstavovali obyčajne komplex niekoľkých škôl alebo kurzov rôznych typov. Ich organizácia nebola jednotná, mali totiž vždy dve alebo viac oddelení (napr. stavebné, strojárenské, elektrotechnické atď.). Na Slovensku boli pre jednotlivé odvetvia priemyslu nasledujúce typy priemyselných a odborných škôl – vyššie priemyselné školy, majstrovské školy a odborné školy pre jednotlivé odvetvia priemyslu. Vyššie priemyselné školy poskytovali absolventom meštianskych škôl alebo nižších tried gymnázií také všeobecné a odborné vzdelanie, ktoré ich po ukončení štúdia oprávňovalo pracovať v zaradení konštrukčných a prevádzkových odborníkov v určitom priemyselnom odvetví. Štúdium trvalo štyri roky a končilo sa maturitou. Ich absolventi mohli ďalej študovať na vysokých školách technického zamerania.

Majstrovské školy vzdelávali tých, ktorí sa vyučili remeslu, alebo tých, ktorí boli po vyučení istý čas zamestnaní. Absolvovanie školy oprávňovalo k samostatnému vykonávaniu príslušnej živnosti. Žiaci sa vyučili niektorému remeslu a v podstate tak nahrádzali vyučenie u majstra. Štúdium trvalo dva až tri roky. Učebné osnovy a organizácia priemyselných škôl však nevyhovovali potrebám praxe, rozvoju a modernizácii priemyselnej výroby. Absentovalo strojové a prístrojové vybavenie dielní a laboratórií. Školské budovy sa nachádzali v zlom stave, vyžadovali si rekonštrukciu a rozšírenie priestorov, najmä pre praktickú časť výučby. V rámci priemyselných a odborných škôl bola unifikačná reforma realizovaná len postupne a nikdy nebola ukončená. Zjednotenie vyučovacích osnov a organizácia priemyselných škôl sa neuskutočnili v plnom rozsahu. Jednotne sa upravila len správa a dozor nad týmito školami, platové a pracovné pomery učiteľov na základe vládneho nariadenia zo 7. februára 1925.

Učňovské školy poskytovali učňom teoretické odborné vzdelanie a podľa možnosti aj praktický výcvik v školských dielnach, a to najmä v činnostiach, ktoré sa učni nemohli naučiť v dielnach zamestnáva-

telov. Organizácia učňovských škôl bola v Československej republike upravená zákonom č. 259/1924 Zb.z. a n. a vykonávacím predpisom z 30. decembra 1925. Výnos na základe dohody medzi MŠaNO a rezortnými ministerstvami priemyslu, obchodu, živnosti, financií a ministerstvom pre správu Slovenska s dočasnou platnosťou unifikoval organizáciu, správu, vyučovanie a dozor nad samostatnými učňovskými školami na Slovensku a v Čechách. Správu učňovského školstva vykonávali inšpektori so sídlom v Košiciach a v Bratislave. Podľa rozhodnutia komisie pre didaktickú reformu učňovských škôl sa už v rámci vyučovania na týchto školách nemalo doplňovať učivo ľudovej, resp. meštianskej školy a ťažiskom malo byť odborné vzdelanie. Požiadavka však platila viac-menej formálne. Učňovské školstvo, najmä na Slovensku, bolo najslabším článkom tak po organizačnej, ako aj obsahovej stránke, čo bolo determinované najmä rôznorodosťou poskytovaného praktického vzdelávania.

Živnostníci, učebné zmluvy, vysvedčenia a realizácia skúšok

Významné kompetencie v oblasti učňovského vzdelávania mali živnostenské spoločenstvá. Z návrhov stanov QŽS v Trnave je možné zdokumentovať, ako bola rozoberaná aj rozsiahla učňovská problematika. Najprv sa stanovilo, koho možno považovať za učňa: „...ten, kto má i leta živnosti vstúpi do zamestnania, aby živnosti prakticky sa naučil, bez rozdielu, či učebné bolo ujednané alebo nie, a či za prácu platí sa mzda, alebo nie.“ Učeň sa prijímal na základe dlhodobou zaužívanej učňovskej zmluvy, ktorá v tomto prípade mala byť vyhotovená najneskôr do 4 týždňov od začatia práce u zamestnávateľa, predkladala sa spoločenstvu v jednom exemplári. Jej obsah určoval samostatný zákon. Formálne vyhotovenie učebných zmlúv sa časom menilo. V druhom bode sa píše „Živnostenské spoločenstvo určuje v svojich stanovách dĺžku učebnej doby v jednotlivých živnostiach a maximálny počet učňov u členov spoločenstva. Vede v patrnosti učňov, dohliada na to, aby učeň nevstúpil do učenia u takého člena, ktorý nemá právo k vzdelávaniu učňa a aby u člena bol súčasne zamestnaný len dovolený počet učňov, dohliada na to, aby prihlásené učebné pomery boli z praxe nielen na oko uzavreté, aby učni navštevovali učňovskú školu, aby im zamestnávateľia poskytovali k tomu potrebný čas a sami ich k návšteve prinucovali, aby učeň a učebný pán plnili vzájomné povinnosti jeden voči druhému.“ Ďalej sa spomínajú čísla konkrétnych paragrafov, ktoré upravovali a urovnávali spory medzi zamestnávateľom a učňom, potvrdzovali učebné svedectvá a vydávali výučné aj tovarišské listy, zriaďovali komisie pre skúšky jednak tovarišov, aj učňov živnosti remeselníckych a skúšky učňovské pre učňov ostatných živností a vydávali o týchto skúškach vysvedčenia. V texte však nie sú bližšie definované Spoločenstvom. „O vzdelanie a výchovu učňov stará sa zriadením alebo aspoň podporovaním učňovských učilíšť, na ktoré musí prispievať najmenej jednou štvrtinou vybraných učňovských poplatkov, zriadením učňovských besiedok, usporiadaním výstavy učňovských prác, o chudobných učňov stará sa zriadením učňovského útulku, umožnením pobytu učňa v prázdninovej ozdravovni a pod.“ Naproti týmto zásadám si zase učeň aj so svojimi zákonnými zástupcami mal byť vedomý a dodržiavať nasledovné body. V prvom rade išlo o správanie, pričom mal byť k svojmu zamestnávateľovi verný, poslušný, mlčanlivý, usilovný, mal sa slušne správať a cvičiť v živnosti alebo remesle, podľa nariadení svojho učebného pána a zároveň sa správať slušne aj ku všetkým členom jeho rodiny a ostatným zamestnancom podniku.

(pokračovanie v budúcom čísle Živnostenských novín)

NA VESELÚ NÔTU

Výroky a myšlienky slávnych

Ak sa ľudia dlho hádajú, dokazuje to, že im samým nie je jasné, kvôli čomu sa hádajú. (Voltaire)

Predstavte si to ticho, keby ľudia vraveli len to, čo skutočne vedia a čomu skutočne rozumejú... (K. Čapek)

Opice sa zámerne nenaučili hovoriť, aby si nemuseli zarábať na živobytie. (K. Graham)

Najhoršie koleso na voze narobí najviac hluku. (B. Franklin)

Nikto učený z neba nespadol, ale hlupákov ako keby priam zhadzovali. (J. Tuwin)

Poézia je nevyhnutne potrebná. Keby som len vedel na čo... (J. Cocteau)

Váženia by mohli plniť svoje poslanie, keby v nich sedeli vhodní ľudia. (J. Steinbeck)

Vtipy o dôchodcoch

Nahnevaný dedko sedí na priedomí, lebo sa pohádal s babkou. Odrazu počuje z amplióna:

- Vykupujem staré železo, staré periny, atď...

Dedko si šomre popod nos:
- A staré baby neberieš?

Rozprávajú sa dvaja dôchodcovia:

- Asi príde tuhá zima.

- Ako to vieš?

- Vždy keď sa pozriem do peňaženky zamrzne mi úsmev.

- Pán doktor, - hovorí dedko -

predpíšte mi nejaké lieky, aby som bol schopný plniť požiadavky mojej babky!

- Ale dedko, vo vašom veku?

- No vidíte, a ona stále

dobiedza...

- A čo také?

- ...porýľuj záhradu, poumývaj riad...!

Dedko sedí s malým Palkom na pohovke a spolu pozerajú televízor.

Dedko sa pýta vnúčika:

„Palko, nezdá sa ti, že tí

šmolkovia voľajako vyrástli?“

„Ale dedo, veď to je AVATAR!“

Adresár Slovenskej živnostenskej komory

Predseda SŽK:

Oldřich HOLIŠ
predseda@szk.sk

Sídlo SŽK:

Úrad komory
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Administratívna pracovníčka: Ing. Silvia Pilková
Tel.: 041/7645195 • e-mail: uradkomory@szk.sk

Kancelária Úradu komory v Košiciach
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Tel.: 055/6941736 • e-mail: bohacik@szk.sk
Ervín Boháčik

Kancelária Úradu komory v Bratislave
Sliachska 1/E, 821 02 Bratislava
Tel.: 02/44461400 • e-mail: micka@szk.sk
Vladimír Mička

Krajské zložky komory:

KZK Bratislava
Sliachska 1/E, 831 02 Bratislava
Vladimír Mička, predseda
Kontaktná osoba: Eva Matulová
Tel.: 02/207 07 363
e-mail: micka@szk.sk, kzkbratislava@szk.sk

KZK Banská Bystrica
Horná 13, 974 04 Banská Bystrica
JUDr. Tomáš Suchý, predseda
Tel.: 048/3219959 • e-mail: kzkbbystrica@szk.sk

KZK Trenčín
Legionárska 5, 911 01 Trenčín
Ing. Vladimír Filko, predseda
Tel.: 0903 770 246 • e-mail: kzktrencin@szk.sk

KZK Košice
Kukučínova 23, 040 01 Košice
Ervín Boháčik, predseda
Tel.: 0907 910 781 • e-mail: bohacik@szk.sk

KZK Prešov
Duchnovičovo nám. 1, 080 01 Prešov
Juraj Drál, predseda
Kontaktná osoba: Ing. Vladimír Fedor
Tel.: 0908 991 481 • e-mail: kzkpresov@szk.sk

KZK Trnava
Hlavná 17, 917 01 Trnava
Ing. Robert Schmidt, predseda
Kontaktná osoba: Helena Schmidtová
Tel.: 033/5512720 • e-mail: kzktrnava@szk.sk

KZK Žilina
Dolné Rudiny 3, 010 01 Žilina
Ing. Pavol Višňovský, PhD., predseda
Tel.: 0918 696 580 • e-mail: kzkzilina@szk.sk

KZK Nitra
Fraňa Mojtu 18 (budova Mediahaus), 949 01 Nitra
Marek Štrba, predseda
Tel.: 0949 816 505 • e-mail: kzknitra@szk.sk

ŽIVNOSTENSKÉ NOVINY – vydáva Slovenská živnostenská komora
Šéfredaktor: Mgr. Viktor Kubal (e-mail: kupal@mail.t-com.sk). Tel: 0903 252 577.
Redakčná rada: Vladimír Mička (predseda redakčnej rady), Oldřich Holíš, Jaroslav Juriga, Ing. Róbert Schmidt. Grafické spracovanie: LV PROMO, s.r.o. Vydávanie povolilo Ministerstvo kultúry SR, EV 1073108. NEPREDAJNÉ! Redakcia si vyhradzuje právo upraviť príspevky a vykonať v textoch potrebné štylistické, jazykové, prípadne iné úpravy.